

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ ఏకవింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకవింశః సర్గః ॥

శ్రీరామస్య సముద్రతటే కుశానాస్తీర్య దినత్రయం యావదుపవేశనం
తతోఽపి స్వాత్మానమదర్శయతః సముద్రస్యోపరి కుపితేన శ్రీరామేణ
బాణప్రహరేణ తస్య విక్షోభణం

తతః సాగరవేలాయాం దర్శానాస్తీర్య రాఘవః |
అంజలిం ప్రాఙ్ముఖః కృత్వా ప్రతిశిష్యే మహోదధేః || 6.21.1 ||

బాహుం భుజంగభోగాభముపధాయారిసూదనః |
జాతరూపమయైశ్చైవ భూషణైర్భూషితం పురా || 6.21.2 ||

మణికాంచనకేయూరముక్తాప్రవరభూషణైః |
భుజైః పరమనారీణామభిమృష్టమనేకథా || 6.21.3 ||

చందనాగురుభిశ్చైవ పురస్తాదభిసేవితం |
బాలసూర్యప్రకాశైశ్చ చందనైరుపశోభితం || 6.21.4 ||

శయనే చోత్తమాంగేన సీతాయాః శోభితం పురా |
తక్షకస్యేవ సంభోగం గంగాజలనిషేవితం || 6.21.5 ||

సంయుగే యుగసంకాశం శత్రూణాం శోకవర్ధనం |
సుహృదాం నందనం దీర్ఘం సాగరాంతవ్యపాశ్రయం || 6.21.6 ||

అస్యతా చ పునః సవ్యం జ్యాఘాతవిహతత్వచం |
దక్షిణో దక్షిణం బాహుం మహాపరిఘసన్నిభం || 6.21.7 ||

గోసహస్రప్రదాతారం హ్యుపధాయ భుజం మహత్ |
అద్య మే తరణం వాథ మరణం సాగరస్య వా || 6.21.8 ||

ఇతి రామో ధృతిం కృత్వా మహాబాహుర్మహోదధిం |
అధిశిష్యే చ విధివత్ ప్రయతో నియతో మునిః || 6.21.9 ||

తస్య రామస్య సుప్తస్య కుశాస్తీర్ణే మహీతలే |
నియమాదప్రమత్తస్య నిశాస్తిస్తోఽభిజగ్ముతుః || 6.21.10 ||

స త్రిరాత్రోషితస్తత్ర నయజ్ఞో ధర్మవత్సలః |
ఉపాసత తదా రామః సాగరం సరితాం పతిం || 6.21.11 ||

న చ దర్శయతే రూపం మందో రామస్య సాగరః |
ప్రయతేనాపి రామేణ యథార్హమభిపూజితః || 6.21.12 ||

సముద్రస్య తతః క్రుద్ధో రామో రక్తాంతలోచనః |
సమీపస్థమువాచేదం లక్ష్మణం శుభలక్షణం || 6.21.13 ||

అవలేపః సముద్రస్య న దర్శయతి యః స్వయం |
ప్రశమశ్చ క్షమా చైవ ఆర్జవం ప్రియవాదితా || 6.21.14 ||

అసామర్థ్యఫలా హ్యేతే నిర్గుణేషు సతాం గుణాః |
ఆత్మప్రశంసినం దుష్టం ధృష్టం విపరిధావకం || 6.21.15 ||

సర్వతోత్సృష్టదండం చ లోకః సత్కురుతే నరం |
న సామ్నా శక్యతే కీర్తిర్న సామ్నా శక్యతే యశః || 6.21.16 ||

ప్రాప్తం లక్ష్మణ లోకేఽస్మింజయో వా రణమూర్ధని |
అద్య మద్బాణనిర్భగ్నైర్మకరైర్మకరాలయం || 6.21.17 ||

నిరుద్ధతోయం సౌమిత్రే ప్లవద్భిః పశ్య సర్వతః |
భోగినాం పశ్య భోగాని మయా భిన్నాని లక్ష్మణ || 6.21.18 ||

మహాభోగాని మత్స్యానాం కరిణాం చ కరానిహ |
సశంఖశుక్తికాజాలం సమీనమకరం తథా || 6.21.19 ||

అద్య యుద్ధేన మహతా సముద్రం పరిశోషయే |
క్షమయా హి సమాయుక్తం మామయం మకరాలయః || 6.21.20 ||

అసమర్థం విజానాతి థిక్ క్షమామీదృశే జనే |
న దర్శయతి సామ్నా మే సాగరో రూపమాత్మనః || 6.21.21 ||

చాపమానయ సౌమిత్రే శరాంశ్చాశీవిపోపమాన్ |
సముద్రం శోషయిష్యామి పద్భ్యాం యాంతు ప్లవంగమాః || 6.21.22 ||

అద్యాక్షోభ్యమపి క్రుద్ధః క్షోభయిష్యామి సాగరం |
వేలాసు కృతమర్యాదం సహస్రోర్మిసమాకులం || 6.21.23 ||

నిర్మర్యాదం కరిష్యామి సాయక్షైర్వరుణాలయం |
మహార్ణవం క్షోభయిష్యే మహాదానవసంకులం || 6.21.24 ||

ఏవముక్త్వా ధనుష్పాణిః క్రోధవిస్ఫారితేక్షణః |
బభూవ రామో దుర్ధర్షో యుగాంతాగ్నిరివ జ్వలన్ || 6.21.25 ||

సంపీడ్య చ ధనుర్హోరం కంపయిత్వా శరైర్జగత్ |
ముమోచ విశిఖానుగ్రాన్ వజ్రానివ శతక్రతుః || 6.21.26 ||

తే జ్వలంతో మహావేగాస్తేజసా సాయకోత్తమాః |
ప్రవిశంతి సముద్రస్య జలం విత్రస్తపన్నగం || 6.21.27 ||

తోయవేగః సముద్రస్య సమీనమకరో మహాన్ |
స బభూవ మహాఘోరః సమారుతరవస్తథా || 6.21.28 ||

మహోర్మిమాలావితతః శంఖశుక్తిసమావృతః |
సధూమః పరివృత్తోర్మిః సహసాసీన్మహోదధిః || 6.21.29 ||

వ్యథితాః పన్నగాశ్చాసన్ దీప్తాస్యా దీప్తలోచనాః |
దానవాశ్చ మహావీర్యాః పాతాలతలవాసినః || 6.21.30 ||

ఊర్మయః సింధురాజస్య సనక్రమకరాస్తథా |
వింధ్యమందరసంకాశాః సముత్పేతుః సహస్రశః || 6.21.31 ||

ఆఘూర్ణితతరంగౌఘః సంభ్రాంతోరగరాక్షసః |
ఉద్వర్ణితమహాగ్రాహః సఘోషో వరుణాలయః || 6.21.32 ||

తతస్తు తం రాఘవముగ్రవేగం
ప్రకర్షమాణం ధనురప్రమేయం |
సౌమిత్రిరుత్పత్య వినిఃశ్వసంతం
మామేతి చోక్త్వా ధనురాలలంబే || 6.21.33 ||

ఏతద్వినాపి హ్యుదధేస్తవాద్య
సంపత్యతే వీరతమస్య కార్యం |
భవద్విధాః క్రోధవశం న యాంతి
దీర్ఘం భవాన్ పశ్యతు సాధువృత్తం || 6.21.34 ||

అంతర్నితైశ్చాపి తథాంతరిక్షే
బ్రహ్మర్షిభిశ్చైవ సురర్షిభిశ్చ |
శబ్దః కృతః కష్టమితి బ్రువద్భి -
ర్మామేతి చోక్త్వా మహతా స్వరేణ || 6.21.35 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకవింశః సర్గః ||